

GDAŃSK

Raport
z realizacji
Programu
Operacyjnego

ZDROWIE
PUBLICZNE
I SPORT

2020

Raport z realizacji
Programu Operacyjnego
II. Zdrowie Publiczne i Sport
za 2020 rok

Spis treści

str. 4

Wprowadzenie. Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawę do zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2020 r. przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Zdrowie Publiczne i Sport.

str. 6

W pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **Fakty i liczby** odnoszące się do wybranych zagadnień odzwierciedlających procesy związane ze zdrowiem publicznym i sportem w Gdańsku.

str. 8

Ze względu na sytuację zaistniałą w 2020 r. związaną z wystąpieniem pandemii COVID-19 w kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **Działania podjęte w 2020 r. w związku z pandemią COVID-19**, które zostały wprowadzone w obszarze zdrowia publicznego i sportu w celu zapobiegania rozprzestrzeniania wirusa.

str. 10

Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **Działań podjętych w 2020 roku w ramach realizacji celów operacyjnych** Programu Operacyjnego Zdrowie Publiczne i Sport. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowane są cztery cele operacyjne wskazane w obszarze zdrowia publicznego i sportu. Wiele podejmowanych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów Operacyjnych, co w tekście zostało odnotowane jako powiązania z innymi Programami.

str. 22

Komentarz Koordynatora to ujęte z perspektywy zarządcy Programu syntetyczne podsumowanie z wprowadzonych w Gdańsku w 2020 r. rozwiązań, które w największym stopniu przyczyniły się do osiągnięcia celów operacyjnych. Koordynator wskazuje również wyzwania jakie stoją przed realizatorami założeń Programu w nadchodzących latach.

str. 23

Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **Wskaźniki realizacji celów operacyjnych**. Wartości wskazane za lata 2014-2020 umożliwiają dokonanie analizy zmian, jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań, interwencji i projektów.

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w Mieście.

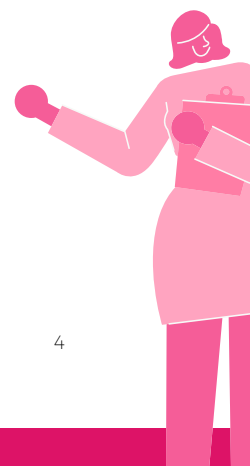
Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, **Zdrowie publiczne i sport**, Integracja społeczna i aktywność obywatelska, Kultura i czas wolny, Innowacyjność i przedsiębiorczość, Atrakcyjność inwestycyjna, Infrastruktura, Mobilność i transport oraz Przestrzeń publiczna.

Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad systematycznym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, jak również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się na analizie działań prowadzonych w różnych obszarach życia Miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i wzmacniać aktywność obywatelską.

Godny podkreślenia jest fakt, że realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, że przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa, mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

Zdrowie fizyczne i psychiczne z dużą siłą oddziałuje na aktywność społeczną, rodzinną i zawodową, wpływa na możliwość realizowania zainteresowań oraz na wybory życiowe. Program Operacyjny Zdrowie Publiczne i Sport skupia się na edukacji zdrowotnej, promowaniu zdrowego stylu życia i zachowań prozdrowotnych, oraz promocji sportu i aktywności fizycznej. W ramach Programu Operacyjnego prowadzi się również szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień, profilaktykę chorób zakaźnych i cywilizacyjnych oraz pomoc psychologiczną; wspiera się działania podnoszące jakość opieki medycznej i społecznej. Program jest odpowiedzią na potrzeby związane ze zdrowiem publicznym gdańszczan.

Koordinator Programu

Marek Jankowski

Dyrektor Gdańskiego Ośrodka Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień

Opiekun merytoryczny Programu

Piotr Kowalczyk

Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska ds. polityki społecznej

Zespół Programowy

Michał Brzeziński

Joanna Buchholz

Izabela Chorzelska

Gabriela Dudziak

Adam Maksim

Radosław Nowak

Leszek Paszkowski

Piotr Popowski

12 tys.

osób skorzystało z różnych form wsparcia edukacyjnego, diagnostycznego oraz interwencji zdrowotnych oferowanych przez Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień (ponad 4 tys. dzieci oraz prawie 8 tys. dorosłych mieszkańców Gdańska)

źródło: Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień

29

sztuk aparatury i sprzętu medycznego (w tym dziewięć respiratorów) zakupiono w 2020 r. ze środków miejskich dla placówek medycznych

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

160 tys.

odbiorców objęto wsparciem w ramach Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (w tym odbiorców kampanii społeczno-edukacyjnych, jak również bezpośredniego wsparcia psychologicznego)

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

7,2 tys.

osób wypełniło ankietę FINDRISK, za pomocą której dokonywana jest wstępna ocena wystąpienia cukrzycy w ramach Gdańskiego Programu Profilaktyki Cukrzycy

źródło: Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień

12 tys.

użytkowników korzystało z aplikacji mobilnej, które informuje o posiłkach serwowanych w szkołach i przedszkolach

źródło: Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień

47

podmiotów leczniczych korzystało w 2020 r. z preferencyjnych stawek najmu lub użyczenia lokali komunalnych

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

50 tys.

osób wzięło udział w zajęciach (stacjonarnych i on-line) w ramach projektu „Aktywuj się w Gdańsku”

źródło: Gdański Ośrodek Sportu

215

sportowców otrzymało nagrody od Prezydenta Miasta Gdańska za sukcesy w zmaganiach sportowych

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2020 ROKU W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19

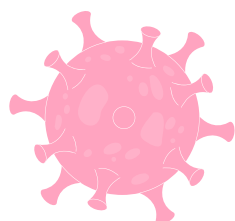
Pandemia COVID-19 w sposób szczególny dotknęły obszar zdrowia. Od marca obowiązywał w całym kraju stan epidemii. **Utrudniony był dostęp do usług medycznych, szpitale przekładały niektóre planowane zabiegi, a niektóre świadczenia medyczne realizowano w formie teleporad.** Do tego dołożyła się obawa pacjentów przed zakażeniem koronawirusem, niejednokrotnie skutkująca unikaniem wizyt u lekarza. Powszechne było poczucie niepokoju wynikające z szerzących się zakażeń i zachodzących zmian społeczno-gospodarczych. Na dobrostan psychofizyczny dodatkowo silnie wpływała izolacja społeczna. Wszystko to skutkowało obniżeniem skuteczności leczenia chorób przewlekłych i wzrostem zapotrzebowania na pomoc w zakresie zdrowia psychicznego. Bezpośrednią konsekwencją pandemii był z kolei wzrost liczby zgonów.

Funkcjonujące obostrzenia znacząco ograniczyły możliwości uprawiania sportu i rekreacji, zwłaszcza w zakresie dostępu do infrastruktury sportowej. **Czasowo zamykane były m.in. baseny, siłownie, kluby fitness,** a w pierwszej – wiosennej – fazie epidemii ograniczono na pewien czas nawet korzystanie z parków i lasów. Uczniowie realizujący przez znaczną część roku nauczanie zdalne nie uczestniczyli w typowych zajęciach wychowania fizycznego. W efekcie spadła ich aktywność fizyczna, co potwierdzają wyniki badań społecznych. Odwołano wiele imprez sportowych zachęcających do aktywnego spędzania czasu. Skutki pandemii COVID-19 odczuli również sportowcy; możliwości współzawodnictwa zostały ograniczone, a zawody często odbywały się przy pustych trybunach.

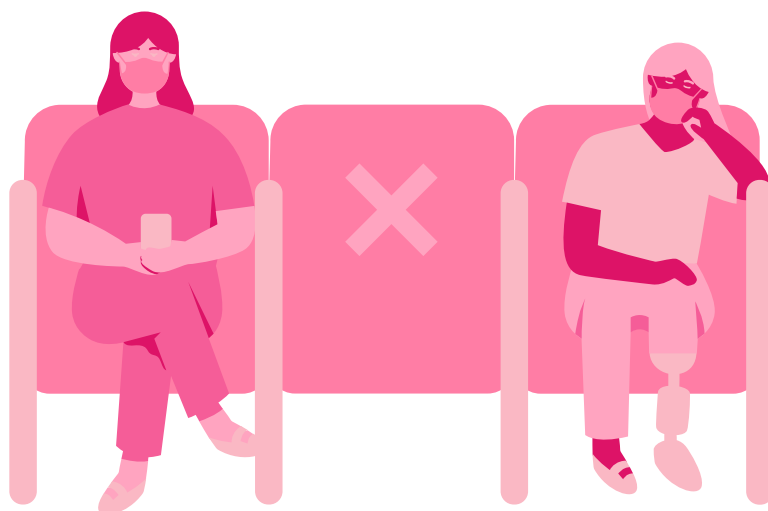
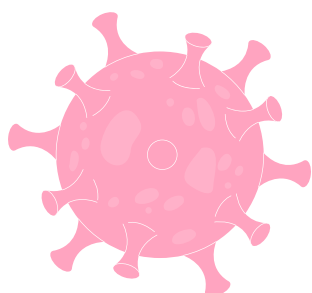
W sytuacji pandemii możliwości odpowiedzi i reagowania na wyzwania zdrowia publicznego były ograniczone. Niemniej kontynuowane były w miarę możliwości projekty i programy związane z promocją zdrowia oraz profilaktyką chorób.

Podejmowane były działania zmierzające do zmniejszenia ryzyka transmisji wirusa oraz wspierające placówki i pracowników medycznych oraz mieszkańców w czasie pandemii, np.:

- wprowadzone **zostały specjalne zasady funkcjonowania** Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych miasta mające zminimalizować możliwość zarażenia się pracowników i klientów;
- **zakup sprzętu medycznego dla placówek medycznych** – łącznie 29 sztuk sprzętu, w tym 9 respiratorów;
- **zakup środków dezynfekcyjnych i ochrony osobistej** dla służb medycznych;

- rozpoczęto przygotowania do utworzenia **szpitala tymczasowego dla chorujących na COVID-19** na terenie kompleksu targowo-konferencyjnego AmberExpo, zarządzanego przez miejską spółkę Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A. (MTG). Obiekt, przygotowany na 400 łóżek (w tym 20 na oddziale intensywnej terapii), działalność rozpoczął w marcu 2021 r.;
- miejskie podmioty inicjowały oraz wspierały liczne projekty społeczne ukierunkowane na wsparcie placówek i pracowników medycznych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, np. w zakresie wyposażenia (np. **#GdanskPomaga, #dzielmysiedobrem**) czy zapewnienia posiłków (np. **#PosiłekzaWysięk, Obiad dla Medyka, CieKawa**);
- osoby doświadczające zaburzeń lękowych lub nastroju na skutek bezpośredniego zagrożenia zachorowaniem na COVID-19, doświadczające długotrwałej izolacji czy znajdujące się w kryzysie na skutek utraty pracy mogły skorzystać z **bezpłatnego wsparcia psychologicznego** w formie zdalnej (telefonicznie, za pomocą komunikatorów lub mediów społecznościowych). Wsparcie realizowane było przez organizacje pozarządowe uczestniczące w Gdańskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2020 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny II.1. Zwiększenie wiedzy dotyczącej wpływu stylu życia i warunków środowiskowych na zdrowie.

- **Zdrowy Przedszkolak** – projekt budowy skutecznej metodyki wspierającej bezpośrednio profilaktykę zdrowia dzieci w wieku przedszkolnym (3–6 lat). Zakłada opracowanie eksperckich analiz behawioralnego profilu zdrowotnego dziecka, metod jego oceny oraz zakresów indywidualnego postępowania z dzieckiem i jego środowiskiem. Na ich podstawie przygotowane zostanie narzędzie informatyczne tworzące indywidualne behawioralne profile zdrowotne. Faza testowania w bezpośredniej profilaktyce zdrowia, mająca objąć 375 gdańskich przedszkolaków, planowana jest na 2021 r. W 2020 r. przygotowano metody i procedury oceny oraz rozpoczęto budowę narzędzia informatycznego. Projekt jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020.
- **Kierunek Zdrowie** – program promocji zdrowego stylu życia dla gdańskich dzieci w wieku 6 i 7 lat oraz ich rodziców i opiekunów. Polega na identyfikacji zagrożeń zdrowotnych u dziecka oraz określeniu indywidualnego, kompleksowego planu postępowania prozdrowotnego, z uwzględnieniem zaleceń lekarskich, dietetycznych, psychologicznych oraz działań dotyczących aktywności fizycznej. W 2020 r. w programie udział wzięło 778 osób. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#)
- **Zdrowy Uczeń** – program promocji zdrowego stylu życia oraz określenie postępowania prozdrowotnego dla dzieci w wieku 9–11 lat. Jego celem jest wykrycie zaburzeń zdrowotnych oraz niekorzystnych czynników mogących oddziaływać na zdrowie. Dzieci z wysokim ryzykiem rozwoju chorób cywilizacyjnych (np. nadmiar masy ciała) kierowane są do interwencyjnego programu medycyny behawioralnej, realizowanego przez Uniwersyteckie Centrum Kliniczne. W 2020 r. w programie uczestniczyło 875 uczniów z gdańskich placówek oświatowych. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#)
- **#Zdrowie** – program kierowany do młodzieży w wieku 17–18 lat uczącej się w gdańskich szkołach ponadpodstawowych. Ma na celu zwiększenie poziomu osobistej odpowiedzialności za zdrowie, podniesienie poziomu wiedzy na temat organizacji systemu ochrony zdrowia w Polsce, zwiększenie umiejętności pozyskiwania wiarygodnych treści dotyczących zdrowia oraz promocję prawidłowego gromadzenia i przechowywania informacji o swoim zdrowiu. W 2020 r. w programie uczestniczyło 1,1 tys. osób. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#)
- **Gdańsk – jeMY zdrowo!** – program mający na celu poprawę jakości żywienia dzieci i młodzieży w gdańskich placówkach oświatowych oraz polepszenie jakości komunikacji dotyczącej żywienia dzieci pomiędzy placówkami a rodzicami i opiekunami. Jego głównym elementem jest narzędzie informatyczne, które wykorzystuje ok. 75% przedszkoli i szkół. W 2020 r. prowadzone były konsultacje dietetyczne dla placówek i audyty dietetyków. Odbyła się również kolejna edycja konkursu dla placówek na smaczne i zdrowe menu. Odnotowano ponad 12 tys. użytkowników aplikacji mobilnej, która informuje o składzie i sposobie przyrządzania posiłków serwowanych w stołówkach szkolnych. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#)

- **FitKlasa** – nowa formuła gimnastyki korekcyjnej dla dzieci klasach zerowych oraz I-III szkoły podstawowej. Zajęcia prowadzone są w taki sposób, aby dzieci wykonywały w ich trakcie odpowiednio długo intensywne ćwiczenia, które kształtują sprawność krążeniowo-oddechową, a tym samym obniżają ryzyko chorób sercowo-naczyniowych. Od września 2020 r. do programu przystąpiły wszystkie samorządowe szkoły podstawowe (ok. 12 tys. dzieci). [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#)
- **Ekstra Fan i Ekstra Fan Ladies** – programy promocji zdrowego stylu życia dla osób w wieku 35–60 lat, które zmagają się z nadwagą lub otyłością, realizowane przez Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień, operatorów Stadionu Gdańsk i hali Ergo Arena oraz kluby sportowe (Lechia Gdańsk, Trefl Gdańsk, Trefl Sopot oraz Wybrzeże Gdańsk). Główne cele tych programów to poprawa stanu zdrowia oraz redukcja masy ciała uczestników. Plan ten jest realizowany podczas 12-tygodniowego cyklu zajęć edukacyjnych i treningów. W 2020 r. odbyło się jedna edycja Ekstra Fan i jedna Ekstra Fan Ladies, w których udział wzięło łącznie 66 osób (większość z nich osiągnęła trwałą poprawę stanu zdrowia i stylu życia).
- **Trzeci wiek w zdrowiu** – program promocji aktywnego starzenia się, zaprojektowany specjalnie dla seniorów, w ramach którego ustalany jest indywidualny plan postępowania zdrowotnego, realizowany następnie przez udział w 8-tygodniowym cyklu wykładów i zajęć z aktywności fizycznej. W 2020 r. w projekcie uczestniczyło 82 seniorów.
- **Koszyk Edukacyjny „Zdrowie Seniora”** – działania na rzecz umacniania potencjału zdrowotnego gdańskich seniorów poprzez promocję zdrowego stylu życia. Usługi edukacyjne w ramach programów prowadzone były w formie szkoleń i warsztatów dotyczących różnych zagadnień związanych z osobistą odpowiedzialnością za zdrowie. W 2020 r. w programie uczestniczyły 352 osoby.

Cel operacyjny II.2. Zwiększenie udziału mieszkańców miasta w kulturze fizycznej.

- **Imprezy biegowe** – w 2020 r. w okresie pandemii miasto Gdańsk zorganizowało:
 - **Bieg Westerplatte** w dwóch formułach: charytatywnej (która wypełniła limit 100 osób biegnących wspólnie na dystansie 10 km) i wirtualnej – dla każdego, kto chciał odbyć bieg w dowolnym momencie określonym regulaminem (w której udział wzięło ponad 1,5 tys. osób – była to jedna z najlepszych frekwencji w wirtualnych biegowych imprezach w kraju);
 - **cykl czterech biegów na 5 km** – biegi te, odbywające się na trasach najpiękniejszych i charakterystycznych miejsc Gdańska po zróżnicowanym terenie (Stadion Gdańsk, plaża Stogi, Trójmiejski Park Krajobrazowy, park im. Ronalda Reagana), zgromadziły niemal 600 startujących.

ryc. 1. 58. Bieg Westerplatte. Fot. G. Mehring / gdansk.pl

- **Gdański Test Coopera** – w 2020 r. zrealizowano jedną edycję (dla dorosłych) popularnego testu sprawności, który polega na przebiegnięciu jak najdłuższego dystansu w czasie 12 min. Odbyło się też pięć mini-Testów Coopera w szkołach podstawowych. Wydolność swojego organizmu sprawdziło ok. 1,3 tys. uczestników.
- **Aktywuj się w Gdańsku** – cykl bezpłatnych systematycznych zajęć, których celem jest poprawa zdrowia uczestników, skierowanych do wszystkich mieszkańców bez względu na wiek i kondycję fizyczną. Program realizowany jest przez Gdański Ośrodek Sportu od 2013 r. W 2020 r. gdańszczanie mogli uczestniczyć w 22 rodzajach zajęć, z oferty skorzystało 50 tys. uczestników. Zajęcia odbywały się nie tylko w trybie tradycyjnym, ale także online.
- **Gdańska Gala Sportu** – coroczna impreza, podczas której nagradzane są wyróżniające się postaci gdańskiego sportu. W 2020 r. gala odbyła się online. Wyróżniono 46 osób w sześciu kategoriach: najlepsza dziesiątka sportowców roku, trener roku, drużyna roku, sportowiec niepełnosprawny roku, nadzieje sportowe roku, nagroda specjalna. Ze względu na pandemię, nie wyłoniono sportowca roku. Najlepsza dziesiątka otrzymała równorzędne nagrody.

ryc. 2. Gdańska Gala Sportu. W 2020 r. ze względu na pandemię gala odbyła się w formule online. Nagrodę w kategorii Drużyna Roku zdobyły Bielo-Zielone Ladies (rugby). Fot. D. Paszliński / gdansk.pl

- **Gdańska Gala Sportu Młodzieżowego** – uroczysta gala i wręczenie nagród sportowcom, trenerom oraz klubom za osiągnięcia w sporcie młodzieżowym. W 2020 r., podczas gali online, uhonorowano 167 sportowców i trenerów.
- **Z Gdańska na Igrzyska Olimpijskie** – pomoc finansowa sportowcom z Gdańska, którzy mają największe szanse na występ na igrzyskach olimpijskich. W 2020 r. w programie uczestniczyły 22 osoby, które otrzymały łącznie ponad 139 tys. zł.

- **Sportowe Twarze Gdańska** – umowa promocyjna zawierana z najlepszymi sportowcami związanymi z Gdańskiem, którzy osiągają międzynarodowe sukcesy, cechują się nienaganną postawą, promują miasto podczas zawodów oraz różnych spotkań i eventów. W 2020 r. w projekcie uczestniczyło pięcioro sportowców, którzy otrzymali w sumie 125 tys. zł.
- **Nagrody sportowe** – w 2020 r. 215 sportowców otrzymało nagrody od Prezydenta Miasta Gdańska za sukcesy w zmaganiach sportowych na łączną kwotę 237,9 tys. zł.
- **Dotacje na rozwój sportu dzieci i młodzieży**, przyznawane w otwartych konkursach na realizację zadań na rzecz rozwoju sportu dzieci i młodzieży. W 2020 r. przeznaczono na ten cel 4,81 mln zł; z dotacji skorzystało 239 podmiotów.
- **Top Talent** – program profesjonalnego wsparcia rozwoju utalentowanych młodych gdańskich piłkarzy poprzez zindywidualizowanie szkolenia, współpracę z najlepszymi trenerami i specjalistami AWFIS, wykupienie ubezpieczenia, opiekę medyczną. W 2020 r. uczestniczyło w nim 24 chłopców oraz 20 dziewcząt.
- **Sport Szkolny** – działania prowadzone przez Gdański Zespół Schronisk i Sportu Szkolnego (GZSiSS) ukierunkowane na rozwój sportu dzieci i młodzieży poprzez organizację międzyszkolnych zawodów sportowych. GZSiSS jest organizatorem rywalizacji sportowej szkół zwanej Gdańską Olimpiadą Młodzieży. W roku szkolnym 2019/2020 w olimpiadzie uczestniczyło 8690 dziewcząt i chłopców, wystąpiło 811 reprezentacji z 93 placówek szkolnych. Rywalizacja toczyła się w trzech kategoriach wiekowych: Igrzyska Dzieci (67 imprez sportowych, 3201 uczestników), Igrzyska Młodzieży Szkolnej (42 imprezy, 2835 uczestników) i Licealiada (90 imprez, 2654 uczestników). [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#)
- Kształceniu żeglarskiemu gdańszczan oraz pracy edukacyjnej i profilaktycznej z młodzieżą służy **żaglowiec szkolny „Generał Zaruski”**. W 2020 r. w siedmiu rejsach wzięło udział ok. 200 osób. Jacht reprezentował Gdańsk w portach Polski i Europy.
- **Program budowy i modernizacji boisk** – w ramach programu prowadzone są działania mające na celu poprawę stanu technicznego boisk przyszkolnych. W 2020 r. na realizację programu przeznaczono 1,9 mln zł. Przeprowadzono następujące prace [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#):
 - zmodernizowano boiska przy Szkole Podstawowej nr 83 i przy Szkole Podstawowej nr 52;
 - przystąpiono do robót budowlanych związanych z realizacją boiska przyszkolnego przy Zespole Szkół Energetycznych;
 - sporządzono dokumentację projektową dla budowy boiska przy Szkole Podstawowej nr 81.
- **Program modernizacji basenów przyszkolnych** – w 2020 r. na realizację programu wydano 7 mln zł i zrealizowano następujące prace [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#):
 - zmodernizowano basen w Zespole Szkół Energetycznych;
 - rozpoczęto roboty budowlane dotyczące przebudowy i modernizacji basenów w Zespole Szkół Kreowania Wizerunku oraz Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2;
 - opracowano dokumentację projektową dotyczącą przebudowy i modernizacji basenów przy Szkole Podstawowej nr 2 oraz Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1.

ryc. 3. Zmodernizowany basen w Zespole Szkół Energetycznych. Fot. G. Mehring / gdansk.pl

- **Inwestycje dzielnicowe** – w ramach Budżetu Obywatelskiego realizowane były inwestycje na terenach sportowo-rekreacyjnych, m.in. doposażanie i budowa placów zabaw, boisk, siłowni na świeżym powietrzu, stacji crossfit. Powstały m.in.:
 - nowe boiska przy Szkole Podstawowej nr 35, II Liceum Ogólnokształcącym, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1;
 - boisko wielofunkcyjne między pętlą tramwajową Łostowice-Świętokrzyska a zbiornikiem retencyjnym Augustowska;
 - boisko do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej na Zaspie;
 - ścieżka rekreacyjna rolkowo-biegowo-pieszna wokół zbiornika Jabłoniowa;
 - małe boiska sportowe przy przedszkolach nr 48, 60 i 64;
 - plac zabaw dla dorosłych w parku Reagana;
 - bieżnia biegowa wokół boisk oraz skocznia do skoku w dal i rzutnia lekkoatletyczna przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8.

Cel operacyjny II.3. Podniesienie efektywności programów profilaktyki chorób i uzależnień.

- **Gdański Program Promocji Zdrowia i Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym na lata 2017-2020** – którego cele to: wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zakresie zdrowia mieszkańców Gdańska. W 2020 r. zrealizowano m.in. następujące działania:
 - **6-10-14-18+ dla Zdrowia** – program w zakresie prewencji i wczesnego wykrywania chorób cywilizacyjnych u dzieci i młodzieży. W 2020 r. w programie uczestniczyło prawie 2,8 tys. osób; [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#)
 - program **zapobiegania chorobie próchnicowej u dzieci w wieku 1-6 lat** – przeglądy stomatologiczne u dzieci, edukacja w zakresie właściwego mycia zębów oraz prawidłowego odżywiania. W wizytach adaptacyjno-edukacyjnych udział wzięło 32 dzieci, a w sześciu warsztatach edukacyjnych uczestniczyło ich 150;

- **profilaktyka zakażeń grypy** – bezpłatne szczepienia dla seniorów w ramach programu „Zaszczep się przeciwko grypie, a będziesz cieszył się jesienią życia”. W 2020 r. z możliwości zaszczepienia się skorzystało 475 seniorów. Należy zwrócić uwagę, że stosunkowo niska liczba szczepień zrealizowanych w programie wiązała się z ograniczoną dostępnością szczepionek przeciw grypie na rynku krajowym. Dużo wyższy niż w poprzednich latach popyt na szczepienia tego typu spowodowany był pandemią COVID-19;
 - **profilaktyka HIV/AIDS** – warsztaty profilaktyczne skierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz kampanie informacyjno-edukacyjne skierowane do studentów. W 2020 r. działaniami objęto 1,3 tys. osób;
 - z powodu braku dostępności na polskim rynku szczepionek czterowalentnych nie była możliwa realizacja **Programu profilaktyki zakażeń wirusami brodawczaka ludzkiego (HPV) na terenie Gminy Miasta Gdańska na lata 2019–2021**, którego celem jest zwiększenie odporności osobniczej na zakażenia wirusem HPV wśród gdańskich dziewcząt i chłopców w wieku 12–14 lat oraz podwyższenie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania chorobom nowotworowym i zakażeniom wywołanym przez wirusy brodawczaka ludzkiego.
- **Gdański Program Profilaktyki Cukrzycy** – projekt skierowany do aktywnych zawodowo mieszkańców Gdańska i gminy Stegna z grupy podwyższonego ryzyka, w szczególności do osób w wieku 35–64 lat. Jego celem jest zmniejszenie zachorowalności na cukrzycę typu 2 u osób z rozpoznaniem stanu przedcukrzycowego. Dla każdej z osób ze zidentyfikowanym stanem przedcukrzycowym zaplanowano roczną interwencję, mającą na celu uniknięcie zachorowania na cukrzycę typu 2. W ramach projektu opracowane zostały procedury medyczne i interwencyjne oraz materiały edukacyjne – w formie zarówno drukowanej, jak i elektronicznej (w postaci dostępu do e-learningu oraz materiałów instruktażowych). Działania projektowe polegają na wczesnej identyfikacji osób ze stanem przedcukrzycowym oraz chorych na cukrzycę w fazie jej bezobjawowego przebiegu. Projekt jest realizowany w kilku wzajemnie powiązanych etapach: 1. wstępna ocena ryzyka wystąpienia cukrzycy typu 2 za pomocą ankiety FINDRISK; 2. kwalifikacja osób obciążonych ryzykiem zachorowania na cukrzycę typu 2 do działań edukacyjnych; 3. prowadzenie badań OGTT (test obciążenia glukozą) służących identyfikacji osób chorych na cukrzycę i w stanie przedcukrzycowym oraz weryfikacji skuteczności interwencji zdrowotnej; 4. przeprowadzenie programu edukacyjnego w formie złożonego procesu interwencji medyczno-behawioralno-edukacyjnych realizowanego przez interdyscyplinarny zespół specjalistów: lekarzy, pielęgniarek, dietetyków, psychologów oraz fizjoterapeutów. W 2020 r. ankietę FINDRISK wypełniło ponad 7,2 tys. osób, a badania laboratoryjne wykonało 859 uczestników programu. Stan przedcukrzycowy wykryto u 312 osób, a podejrzenie cukrzycy – u 36. Realizacja projektu rozpoczęła się w 2019 r. i potrwa do 2023 r.
- **Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii** – kompleksowy program przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień, obejmujący działania w czterech obszarach: edukacja zdrowotna / promocja zdrowia; profilaktyka (uniwersalna, selektywna, wskazująca); redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa; organizacja programu oraz badania i analizy. W 2020 r. zrealizowano 177 zdań, projektów i programów, z których bezpośrednio skorzystało 75 tys. osób. Przeprowadzone kampanie społeczne i działania w mediach społecznościowych dotarły do kilkuset tysięcy osób. W ramach programu realizowano m.in.:

- profilaktyczną kampanię informacyjno-edukacyjną **„Młodość bez procentów”**, skierowaną głównie do młodzieży niepełnoletniej. Podejmowała ona tematy z zakresu działania alkoholu na organizm oraz zachęcała do korzystania z ciekawych form spędzania czasu wolnego i realizacji pasji;
- kampanię społeczną **„Kieruj bez procentów”**;
- program profilaktyki uniwersalnej **#ważnewybory**, skierowany do młodzieży w wieku 13-14 lat. Jego głównym celem było kształtowanie postaw prospołecznych i prozdrowotnych w kontekście zachowań ryzykownych związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. W spotkaniach warsztatowych uczestniczyło 561 odbiorców z siedmiu placówek edukacyjnych;
- **FreD goes net** – rekomendowany program profilaktyki selektywnej, skierowany do osób w wieku 13-19 lat, które używały substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub szkodliwy. Oparty na metodzie krótkiej interwencji profilaktycznej, prowadzony jest w formie warsztatów z wykorzystaniem metod i założeń dialogu motywującego. Celem zajęć było podniesienie wiedzy uczestników na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych oraz zachęcenie ich do zmiany postaw i zachowania. W 2020 r. zrealizowano dwa cykle warsztatów. Program ukończyło 16 nastolatków, ponadto przeprowadzono 42 konsultacje z rodzicami i nastolatkami;
- **Netporadnię** – wieloletni program zakładający pomoc psychologiczną online poprzez odpowiadanie na emaile oraz działania edukacyjne i marketingowe, tj. pisanie postów na Facebooku i aktywność na forach internetowych. Odbiorcami projektu są głównie osoby młode, mające problem w obszarze uzależnień, problemy emocjonalne i związane z doświadczaniem przemocy, a także rodzice przeżywający trudności wychowawcze. W Netporadni bezpłatnych porad i konsultacji udzielali specjaliści Gdańskiego Ośrodka Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień. W 2020 r. przeprowadzono 505 e-mailowych konsultacji oraz przygotowano 183 posty;
- **Żyj z pasją** – program, którego celem było ograniczenie przez dzieci i młodzież sięgania po szkodliwe dla nich substancje (papierosy, alkohol, używki) oraz zaopatrzenie ich w umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi w życiu poprzez udział w zorganizowanych zajęciach sportowych, turystycznych, rekreacyjnych i profilaktycznych. Zajęcia profilaktyczne w ramach programu odbywały się blisko miejsca zamieszkania uczestników i wykorzystywały lokalną infrastrukturę. Uczestnikom programu oferowano różnorodną gamę zajęć w grupach sportowych w 20 placówkach szkolnych, w których systematycznie brało udział ok. 800 osób;
- **projekty profilaktyki szkolnej**, realizowane przez placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze. W 2020 r. zrealizowano 62 projekty, w których wzięło udział 1615 osób;
- **szkolenia i konferencje** dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, w których uczestniczyło ponad 360 osób;
- **Punkt Pomocy Psychologicznej**, w ramach którego odbywały się m.in. superwizje dla asystentów rodzin i pracowników socjalnych z MOPR (33 osoby);
- **pomoc psychoterapeutyczna** prowadzona przez Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży. W 2020 r. z konsultacji i psychoterapii indywidualnej dla dzieci, młodzieży i rodziców skorzystało 611 gdańszczan, a z konsultacji i psychoterapii rodzin i par – 140 osób;
- **Szkołę dla rodziców i wychowawców** – rekomendowany program skierowany do rodziców i opiekunów, którego celem jest zwiększenie umiejętności wychowawczych. W 2020 r. w dwóch edycjach programu uczestniczyło 25 rodziców. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną przerwano realizację zadania;
- **Model pomocy dzieciom z podejrzeniem wykorzystania seksualnego**, w ramach którego prowadzona jest diagnoza dziecka w kierunku identyfikacji objawów traumy seksualnej. W 2020 r. w Gdańskim Ośrodku Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży przeprowadzono 13 programów diagnostycznych, w których nie tylko zajmowano się diagnozą, lecz także przygotowano dzieci do udziału w czynnościach procesowych oraz udzielono rodzicom konsultacji i pomocy psychoterapeutycznej. W 2020 r. pomocą objęto 21 dzieci oraz 47 opiekunów;

- kompleksową **pomoc dla dzieci z FASD** (Fetal Alcohol Spectrum Disorder – spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych) ich rodziców realizowaną przez Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży. Pomoc ta objęła: badanie psychologiczne i lekarskie (neurologiczne), wydanie opinii, diagnozę neuropsychologiczną, terapie (neurologopedyczną, neurorozwojową, neuropsychologiczną i psychoterapię) oraz grupę wsparcia i warsztaty dla rodziców/opiekunów dzieci z FASD. W 2020 r. skorzystało z niej 44 dzieci oraz 112 opiekunów;
 - **Miejską Poradnię Terapii Uzależnień i Współuzależnienia**, która zapewniła kompleksową pomoc terapeutyczną dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, atakże dla osób z niepełnosprawnością intelektualną uzależnionych od alkoholu. Pomoc otrzymało ponad 440 osób;
 - programy **pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób dorosłych, które wychowywały się w rodzinach z problemem alkoholowym** (DDA – syndrom dorosłego dziecka alkoholika), realizowane przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Gdańsku oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Ośrodek Terapii i Profilaktyki Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia. W 2020 r. wsparciem objęto 133 osoby;
 - interwencyjny **program psychoterapii motywacyjnej** osób pijących ryzykownie, szkodliwie lub uzależnionych od alkoholu, które ze względu na stan bezpośredniego zagrożenia życia wymagały leczenia w regionalnym ośrodku toksykologicznym – objął on wsparciem psychoterapeutycznym i medycznym 155 pacjentów oraz członków ich rodzin i bliskich osób;
 - **Pogotowie Socjalne dla Osób Nietrzeźwych** świadczące pomoc osobom dorosłym doprowadzonym do placówki przez służby miejskie i porządkowe z powodu nietrzeźwości. Prowadzi działania profilaktyczne, których celem jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym z tym związanym. W 2020 r. działaniami motywacyjno-edukacyjnymi objęto 3923 osoby;
 - **Centrum Integracji Społecznej w Gdańsku** – podmiot realizujący reintegrację zawodową i społeczną, którego działalność opiera się na ustawie o zatrudnieniu socjalnym. Z usług centrum korzystało 88 osób, w tym 16 uzależnionych;
 - **Centrum Pomocy Dzieciom**, powołane przez MOPR. Celem projektu było zapewnienie dzieciom – ofiarom różnych przestępstw – oraz ich rodzinom możliwości korzystania w jednym miejscu z bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej oraz wsparcia edukacyjnego i socjalnego. Centrum udzieliło wsparcia 835 osobom;
 - **placówki wsparcia dziennego** – 17 placówek zapewniło pomoc psychologiczną, socjoterapeutyczną i opiekuńczą 674 dzieciom i młodzieży;
 - **kompleksowe wsparcie osób zadłużonych z problemem alkoholowym** – zapewniono pomoc psychologiczną i prawną ponad 200 osobom.
- **Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016–2023** (GPOZP) – program kompleksowej opieki i wsparcia mieszkańców Gdańska dotkniętych problemami, zaburzeniami i chorobami psychicznymi. W 2020 r. w ramach czterech celów szczegółowych GPOZP (prewencja, interwencja, integracja oraz koordynacja i zarządzanie) zrealizowano w sumie 41 projektów, obejmując wsparciem ok. 160 tys. odbiorców, z czego z bezpośredniego wsparcia psychologicznego (psychoterapii, terapii indywidualnej, terapii grupowej) skorzystało blisko 4,65 tys. osób. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska\]](#)

W zakresie prewencji (podniesienie wartości zdrowia psychicznego i ograniczenie zagrażających mu zjawisk) zrealizowano 19 projektów, które dotarły do 157,2 tys. odbiorców. Były to m.in.:

- **kampanie społeczno-edukacyjne** – np. „#oznaczeni – Nie udawaj, że nie widzisz 2.0” skierowana do dzieci i młodzieży (ponad 155 tys. odbiorców);

- **warsztaty, seminaria spotkania**, np. w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym;
- **programy psychopedagogiczne** dotyczące wsparcia dla dzieci i młodzieży w żałobie;
- **działania edukacyjne z zakresu podnoszenia wiedzy i kompetencji kadr** podmiotów zaangażowanych w działania związane z ochroną zdrowia psychicznego;
- **przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym**, w tym zaburzeniom jedzenia, uzależnieniom od pornografii, seksu, hazardu, internetu, gier komputerowych. Z zajęć edukacyjno-informacyjnych, terapii indywidualnej i poradnictwa rodzinnego skorzystało 160 osób.

W zakresie interwencji (rozwój wczesnej, kompleksowej, dostępnej interwencji diagnostycznej i terapeutycznej oraz zapewnienie bezpieczeństwa i opieki) zrealizowano dziewięć projektów, z których skorzystało 586 osób. Były to m.in.:

- **pogłębiona holistyczna/systemowa diagnoza funkcjonalna** oraz kompleksowe działania interwencyjne dla osób potrzebujących wsparcia psychicznego, ich rodzin i opiekunów oraz otoczenia – w sumie dla 541 odbiorców;
- wsparcie interwencyjne skierowane do osób będących w **kryzysie psychicznym związanym z pandemią COVID-19**. Głównym jego celem było udzielenie pomocy psychiatrycznej, psychologicznej i psychoterapeutycznej osobom będącym w sytuacji kryzysu psychicznego spowodowanego bezpośrednio bądź pośrednio przez skutki pandemii. Z takiej pomocy skorzystało 26 osób. Druga grupa działań obejmowała udzielenie szybkiego, specjalistycznego wsparcia terapeutycznego osobom, które znajdują się w kryzysie psychicznym na skutek lub w obliczu utraty pracy spowodowanej pandemią, z powodu zachorowania na COVID-19 oraz podwyższonego ryzyka zachorowania, atakże osobom narażonym na wszelkiego rodzaju zagrożenia (w tym długotrwałą izolację) spowodowane wystąpieniem pandemii. Z tych działań skorzystało 19 osób.

W zakresie integracji (utrzymanie, wzmocnienie lub powrót do odgrywania ról społecznych, odzyskanie samodzielności i aktywności społecznej) zrealizowano 10 projektów, w których wsparcie otrzymało 542 odbiorców. W sumie we wszystkich projektach, niezależnie od celu, wsparcie tego typu otrzymało 4646 odbiorców. Zadania objęły:

- **specjalistyczne usługi z zakresu pomocy psychologicznej i terapeutycznej** dla osób dotkniętych kryzysem psychicznym, trudnościami, zaburzeniami i chorobami psychicznymi oraz ich rodzin i opiekunów, w tym opieka psychiatryczna, psychogeriatryczna, rehabilitacja długoterminowa itp.;
- przygotowanie lub poszerzenie oferty **wsparcia środowiskowego** dla adresatów programu, w tym: psychiatria środowiskowa, zespoły leczenia środowiskowego, zespoły interwencyjne, terapia środowiskowa, grupy samopomocowe i grupy wsparcia.

W zakresie koordynacji i zarządzania (zbudowanie systemu zarządzania działaniami z zakresu ochrony zdrowia psychicznego) zrealizowano trzy projekty, z których skorzystało 2314 osób. Działania obejmowały m.in.:

- **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny**, udostępniający mieszkańcom i mieszkańcom informacje o dostępnych w Gdańsku usługach z zakresu zdrowia psychicznego, w tym: prowadzenie i aktualizowanie bazy internetowej, prowadzenie infolinii oraz świadczenie konsultacji. Z usług punktu w 2020 r. skorzystało 1814 odbiorców, dodatkowo rozwijana była aplikacja mobilna „Wsparcie w Gdańsku”, z której skorzystało 500 odbiorców;

- współorganizację **konferencji pt. „Zdrowie psychiczne – nowa kultura pomagania”**, poświęconej stygmatyzacji osób chorych psychicznie. W jej ramach mieszkańcy mogli wziąć udział w konkursach, dyskusjach, warsztatach i webinarach dotyczących tematyki zdrowia psychicznego, z uwagi na pandemię COVID-19 częściowo w formie online. W wydarzeniu udział wzięło ok. 220 osób;
- dystrybucję 2 tys. egzemplarzy **broszury informacyjnej** z ofertą wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego realizowanego na zlecenie miasta Gdańska.

Zadania GPOZP realizowane były także przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz funkcjonujący w jego ramach Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Były to m.in.:

- **środowiskowe domy samopomocy**, świadczące usługi w zakresie treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu i podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W 2020 r. utworzono nowy środowiskowy dom samopomocy dla 15 osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi. Ogółem funkcjonowało 13 domów, z których skorzystało 390 osób;
- **kluby samopomocy** – w 2020 r. z usług siedmiu klubów skorzystało 115 osób;
- **warsztaty terapii zajęciowej**, zapewniające osobom z niepełnosprawnościami rehabilitację społeczną i zawodową w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W 2020 r. funkcjonowało sześć warsztatów, z których korzystało 238 osób;
- **domy pomocy społecznej** dla osób psychicznie chorych, wymagających całodobowej opieki, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Przebywało w nich 171 osób;
- wsparcie środowiskowe w formie **specjalistycznych usług opiekuńczych** dla osób z zaburzeniami psychicznymi – dla 170 osób;
- wsparcie środowiskowe prowadzone w formie usług **asystenta osobistego** osoby z zaburzeniami psychicznymi. W 2020 r. z takich usług skorzystały 83 osoby;
- **punkt wsparcia środowiskowego** dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w którym udzielono 2,6 tys. porad;
- wsparcie środowiskowe w formie **opieki wytchnieniowej** – zapewnienie opieki nad osobami z niepełnosprawnością oraz wsparcie w tym zakresie członków ich rodzin. Usługę realizowano w trzech modułach (I-III):
 - I – pobyt dzienny w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością (z tego modułu skorzystało 78 osób),
 - II – pobyt całodobowy w ośrodkach wsparcia (11 osób),
 - III – poradnictwo specjalistyczne dla opiekunów osób z niepełnosprawnością (25 osób);
- **mieszkania wspomagane** – zapewniono 30 mieszkań oferujących 79 miejsc oraz wsparcie psychospołeczne z zakresu usamodzielniania. W 2020 r. z usługi skorzystały 102 osoby. Siedem mieszkań ma status mieszkań chronionych;
- **mieszkania ze wsparciem** – w 2020 r. prowadzono w tej formule 15 mieszkań przeznaczonych docelowo na wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi, z których skorzystało 15 beneficjentów. Szacuje się, że w pozostałych projektach mieszkań ze wsparciem pomoc otrzymało około 50 osób z problemami i zaburzeniami psychicznymi.

- **Gdański model deinstytucjonalizacji usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi** – projekt uzupełniający ofertę wsparcia zdrowia psychicznego, realizowany w latach 2017–2020. Model prezentuje innowacyjne rozwiązania w zakresie międzyresortowych środowiskowych form leczenia i rehabilitacji osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. Celem jest minimalizacja zjawiska częstej hospitalizacji i stosowania instytucjonalnych form zabezpieczenia egzystencji tych osób. W ramach projektu realizowane były następujące formy wsparcia: praca socjalna, asystentura środowiskowa, poradnictwo rodzinne, specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobyt w mieszkaniu wspomaganym/chronionym, readaptacja społeczna i zawodowa w klubie integracji społecznej, ambulatoryjne leczenie psychiatryczne, leczenie na dziennym oddziale psychiatrycznym, konsultacje internistyczne, trening usamodzielniający w specjalistycznym domu samopomocy oraz terapia. Dodatkowym działaniem były szkolenia specjalistów wspierających osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich rodziny. W całym projekcie wsparciem objęto 346 osób, w tym 208 uzyskało pomoc w związku z doświadczanymi zaburzeniami/chorobami psychicznymi (m.in. 166 osób skorzystało z konsultacji psychiatrycznych, 88 osób uczestniczyło w terapii, 37 osób skorzystało z leczenia na dziennym oddziale psychiatrycznym, 141 osób otrzymało asystenturę środowiskową), a 138 osób wzięło udział w kursach i szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe w obszarze pomocy osobom doświadczającym zaburzeń psychicznych. Aby zapewnić projektowi trwałość, zlecono dalszą realizację wsparcia uczestników w czterech mieszkaniach wspomaganym dla 16 osób, środowiskowym domu samopomocy zapewniającym 15 miejsc i klubie integracji społecznej – także z 15 miejscami. Wszystkie osoby korzystające z tych form wsparcia doświadczają zaburzeń/chorób psychicznych. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska\]](#)
- **Miejski System Interwencji Kryzysowej (MSIK)**, w ramach którego 31 instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych i prawnych współpracowało na rzecz skutecznego interdyscyplinarnego wsparcia udzielanego mieszkańcom i mieszkankom Gdańska znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Celem działania MSIK jest podniesienie skuteczności działań – spójna i wzajemnie uzupełniająca się formuła działań profilaktycznych, interwencyjnych i postinterwencyjnych udzielanych bezzwłocznie. W 2020 r. do MSIK wpłynęło 10 spraw – w odpowiedzi na to podjęto interdyscyplinarne działania mające na celu wsparcie osób potrzebujących. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska\]](#)
- **Wprowadzenie kryterium zaszczepienia dziecka w rekrutacji do przedszkoli i żłobków.** W listopadzie 2019 r. Rada Miasta Gdańska przyjęła uchwałę, na mocy której jednym z kryteriów rekrutacji do przedszkoli są szczepienia dziecka (zgodnie z programem szczepień obowiązkowych). Po raz pierwszy to kryterium miało zastosowanie w rekrutacji na rok szkolny 2020/2021. W 2020 r. wprowadzone zostały także zmiany w rekrutacji do żłobków samorządowych, dające dodatkowe punkty na dzieci zaszczepionym zgodnie z obowiązującym programem szczepień obowiązkowych.

Cel operacyjny II.4. Podniesienie jakości opieki medycznej.

- **Koperta Życia** – upowszechnienie wśród mieszkańców Gdańska idei trzymania w domu, woznakowanym miejscu, koperty z krótką informacją o swoim zdrowiu. Projekt zwiększa szanse na skuteczną pomoc w nagłych zdarzeniach zdrowotnych oraz kształtuje umiejętność odpowiedniego gromadzenia i przechowywania dokumentacji medycznej. Prowadzona jest kampania o działaniu długofalowym, mająca na celu to, aby posiadanie Koperty Życia wpisało się na stałe w zachowania zdrowotne gdańszczan. W 2020 r. pakiety z taką kopertą otrzymało 3 tys. osób.
- **Program wsparcia prokreacji dla mieszkańców Gdańska**, składający się z trzech modułów: edukacyjnego, wsparcia psychologicznego i wsparcia finansowego par decydujących się na zapłodnienie pozaustrojowe. W 2020 r. z procedury in vitro skorzystało 289 par. Od początku programu urodziło się 311 dzieci. W 2020 r. uchwałą Rady Miasta Gdańska program został przedłużony do 2025 r.
- **Doposażenie placówek medycznych** – w 2020 r. zakupiono 29 sztuk aparatury i sprzętu medycznego, w tym dziewięć respiratorów. Zakupiony sprzęt o wartości ponad 1,5 mln zł użyczono na czas nieokreślony Szpitalom Copernicus Podmiot Leczniczy Sp. z o.o., Stacji Pogotowia Ratunkowego w Gdańsku, Szpitalowi Dziecięcemu Polanki oraz Wojewódzkiemu Szpitalowi Psychiatrycznemu w Gdańsku.
- **Defibrylatory** – pod koniec 2020 r. w przestroni miejskiej było łącznie 47 ogólnodostępnych defibrylatorów (bez zmian w stosunku do 2019 r.). Zwiększono liczbę defibrylatorów w pojazdach komunikacji miejskiej (do 149 – wzrost o 78 urządzeń).
- Po raz 12. wręczone zostały **Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska dla pracowników gdańskiej służby zdrowia** za osiągnięcia w ochronie zdrowia i szczególny charakter pracy na rzecz pacjenta. Przyznano nagrodę główną oraz trzy wyróżnienia. Ze względu na sytuację epidemiologiczną wręczenie nagród nie odbyło się na uroczystej gali, lecz w formule online.
- **Preferencyjne stawki najmu lokali komunalnych podmiotom leczniczym** – w 2020 r. z preferencyjnych stawek najmu lub użyczenia korzystało 47 podmiotów w 82 nieruchomościach i lokalach o łącznej powierzchni 48 tys. m²

ryc. 4. Szpital tymczasowy dla chorych na COVID-19, który powstał na terenie kompleksu targowo-konferencyjnego AmberExpo, zarządzanego przez miejską spółkę Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A. (MTG). Tworzenie szpitala rozpoczęło się w 2020 r., a pierwszych pacjentów przyjął w marcu 2021 r. Fot. G. Mehring /gdansk.pl

Rok 2020 zapisze się w zbiorowej pamięci miasta jako czas strachu, izolacji i przemian związanych z pandemią COVID-19. Sytuacja epidemiczna, która nie miała precedensu, wpłynęła niemal na wszystkie obszary życia społecznego, w tym w szczególności na szeroko rozumiane zdrowie, które oznacza nie tylko brak choroby czy niepełnosprawności, ale także dobrostan psychofizyczny (za def. WHO).

Szerzące się zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2, utrudniony dostęp do usług medycznych (spowodowany reżimem sanitarnym) oraz związane z tym zmiany zachowań społecznych skutkowały: wzrostem ilości zgonów, obniżeniem skuteczności leczenia chorób przewlekłych oraz przyrostem liczby osób potrzebujących pomocy w zakresie zdrowia psychicznego.

W związku z pandemią i wymuszonym zagrożeniem paraliżem życia społecznego oraz znacznym ograniczeniem świadczonych mieszkańcom usług skuteczna odpowiedź na rosnące problemy zdrowia publicznego była w roku 2020 ograniczona.

Istotnym elementem wysokiej jakości życia, która determinuje stan zdrowia, jest także udział mieszkańców miasta w kulturze fizycznej. W roku 2020 możliwość tworzenia warunków do uprawiania sportu powszechnego, w szczególności poprzez udostępnienie infrastruktury sportowej i organizację powszechnie dostępnych zajęć sportowych było znacząco zredukowane. Ponadto, odwołano szereg planowanych imprez sportowych, które umożliwiłyby udział mieszkańcom w tych wydarzeniach w roli kibiców.

Główne działania struktur miejskich związane z bezpieczeństwem zdrowotnym dotyczyły tworzenia warunków sanitarnych zmniejszających ryzyko transmisji wirusa oraz wdrażaniem protokołów sanitarnych dotyczących świadczenia niezbędnych usług mieszkańcom.

Rozpoczęto także prace nad identyfikacją potrzeb mieszkańców, których zaspokojenie (po ustąpieniu zagrożenia związanego z epidemią) stanie się kluczowym wyzwaniem dla obszaru społecznego. W kontekście zdrowia publicznego mieszkańców zasadniczymi zagadnieniami wymagającymi interwencji staną się powszechnie obserwowane problemy:

- Obniżonego nastroju i występowania stanów lękowych oraz powiązane z tym zwiększone ryzyko rozwoju depresji i innych zaburzeń zdrowia psychicznego, a także ryzyko zwiększonego używania substancji psychoaktywnych (w tym: alkoholu i narkotyków);
- Znaczącego obniżenia poziomu aktywności fizycznej (w szczególności u dzieci i młodzieży) i związanego z tym zwiększonego ryzyka rozwoju chorób cywilizacyjnych;
- Braku higieny cyfrowej i związanego z tym ryzyka uzależnienia behawioralnego.

Marek Jankowski

Dyrektor Gdańskiego Ośrodka Promocji
Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień

Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Zdrowie Publiczne i Sport [2014-2020]

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cel II.1. Zwiększenie wiedzy dotyczącej wpływu stylu życia i warunków środowiskowych na zdrowie.	<p>II.1.a. Odsetek mieszkańców niepalących papierosów i e-papierosów.</p> <p><i>Odsetek respondentów, którzy udzielili odpowiedzi negatywnej na pytania: „Czy pali Pan(i) papierosy?” oraz „Czy pali Pan(i) e-papierosy?”</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	•	•	68,8	•	69,1	•	•
	<p>II.1.b. Odsetek mieszkańców podejmujących odpowiednią dla zachowania zdrowia aktywność fizyczną.</p> <p><i>Odsetek respondentów, których odpowiedzi w bloku pytań dotyczących aktywności fizycznej spełniały kryteria określone w normie Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącej aktywności fizycznej zalecanej dla zachowania zdrowia. Norma określa minimalny czas wysiłku fizycznego na co najmniej 150 min umiarkowanego lub 75 min intensywnego wysiłku tlenowego w tygodniu lub równoważność tego czasu</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	•	•	76,5	•	59,3	•	•
	<p>II.1.c. Odsetek mieszkańców oceniających pozytywnie swój dobrostan psychiczny.</p> <p><i>Odsetek respondentów, którzy udzielili odpowiedzi „zdecydowanie tak” oraz „raczej tak” na pytanie: „Czy uważa Pan(i) siebie za osobę szczęśliwą?”</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	•	•	83,0	•	82,5	•	•
	<p>II.1.d. Odsetek mieszkańców z prawidłową masą ciała.</p> <p><i>Odsetek respondentów (powyżej 18 r.ż.), którzy zadeklarowali wzrost i wagę klasyfikującą ich wskaźnik masy ciała (BMI – Body Mass Index) w przedziale 18,5–24,99</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	•	•	51,4	•	53,2	•	•
Cel II.2. Zwiększenie udziału mieszkańców	<p>II.2.a. Dostępność obiektów sportowych w ocenie mieszkańców.</p> <p><i>Średnia ocen respondentów w skali 1–6 (gdzie 1 – ocena</i></p>	•	•	3,12	•	3,17	•	•

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
miasta w kulturze fizycznej.	niedostateczna, a 6 – celująca) na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) dostępność infrastruktury sportowej?” Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*							
	II.2.b. Jakość infrastruktury sportowej w ocenie mieszkańców. Średnia ocen respondentów w skali 1–6 (gdzie 1 – ocena niedostateczna, a 6 – celująca) na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) jakość infrastruktury sportowej?” Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*	•	•	3,44	•	3,41	•	•
	II.2.c. Odsetek mieszkańców podejmujących aktywność fizyczną ukierunkowaną na wynik i osiągnięcia sportowe. Odsetek respondentów, którzy udzielili odpowiedzi pozytywnej na pytanie: „Czy podejmuje Pan(i) aktywność fizyczną ukierunkowaną na wynik i osiągnięcia sportowe (wyczynowo lub amatorsko)?” Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*	•	•	14,6	•	19,8	•	•
	II.2.d. Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. Źródło: Główny Urząd Statystyczny	15,1	•	18,7	•	20,7	•	23,2
	II.2.e. Liczba trenerów i instruktorów sportowych w klubach sportowych w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. Źródło: Główny Urząd Statystyczny	0,8	•	1,0	•	1,1	•	1,4
	II.2.f. Atrakcyjność oferty imprez i wydarzeń sportowych w mieście w ocenie mieszkańców. Średnia ocen respondentów w skali 1–6 (gdzie 1 – ocena niedostateczna, a 6 – celująca) na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) atrakcyjność oferty imprez i wydarzeń sportowych w mieście?”	3,46	•	3,68	•	3,66	•	•

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	<i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i>							
Cel II.3. Podniesienie efektywności programów profilaktyki chorób i uzależnień.	II.3.a Liczba mieszkańców w grupie wiekowej 40–60 lat leczących się z powodu cukrzycy typu II w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców**. <i>**Dane zostały zmienione względem wcześniej publikowanych. Uwzględniają tylko osoby korzystające z AmbulATORYJNEJ Opieki Specjalistycznej. Źródło: opracowanie WPG na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia – Pomorski Oddział Wojewódzki w Gdańsku</i>	22,4	22,5	22,4	21,7	•	•	•
	II.3.b. Liczba mieszkańców w grupie wiekowej 40–60 lat leczących się z powodu chorób układu krążenia w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców**. <i>**Dane zostały zmienione względem wcześniej publikowanych. Uwzględniają tylko osoby korzystające z AmbulATORYJNEJ Opieki Specjalistycznej. Źródło: opracowanie WPG na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia – Pomorski Oddział Wojewódzki w Gdańsku</i>	138,4	135,9	134,8	123,9	•	•	•
	II.3.c Liczba mieszkańców w grupie wiekowej 40–60 lat leczących się z powodu chorób nowotworowych w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców**. <i>**Dane zostały zmienione względem wcześniej publikowanych. Uwzględniają tylko osoby korzystające z AmbulATORYJNEJ Opieki Specjalistycznej. Źródło: opracowanie WPG na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia – Pomorski Oddział Wojewódzki w Gdańsku</i>	25,6	24,6	25,7	25,0	•	•	•
	II.3.d. Odsetek mieszkańców palących papierosy i e-papierosy. <i>Odsetek respondentów, którzy udzielili odpowiedzi pozytywnej na pytania: „Czy pali Pan(i) papierosy?” oraz „Czy pali Pan(i) e-papierosy?” Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i>	•	•	31,2	•	30,9	•	•

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	<p>II.3.e. Odsetek mieszkańców oceniających negatywnie swój dobrostan psychiczny.</p> <p><i>Odsetek respondentów, którzy udzielili odpowiedzi „zdecydowanie nie” oraz „raczej nie” na pytanie: „Czy uważa Pan(i) siebie za osobę szczęśliwą?”</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	•	•	7,4	•	8,7	•	•
	<p>II.3.f. Odsetek mieszkańców o nadmiernej masie ciała.</p> <p><i>Odsetek respondentów (powyżej 18 r.ż.), którzy zadeklarowali wzrost i wagę klasyfikującą ich wskaźnik masy ciała (BMI – Body Mass Index) powyżej 24,99</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	•	•	45,4	•	46,7	•	•
	<p>II.3.g. Odsetek mieszkańców wykazujących niską aktywność fizyczną.</p> <p><i>Odsetek respondentów, których odpowiedzi w bloku pytań dotyczących aktywności fizycznej nie spełniły kryteriów określonych w normie Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącej aktywności fizycznej zalecanej dla zachowania zdrowia. Norma określa minimalny czas wysiłku fizycznego na co najmniej 150 min umiarkowanego lub 75 min intensywnego wysiłku tlenowego w tygodniu lub równoważność tego czasu</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	•	•	23,5	•	40,7	•	•
	<p>II.3.h. Odsetek mieszkańców pijących ryzykownie.</p> <p><i>Odsetek respondentów, których odpowiedzi dotyczące spożycia alkoholu spełniły kryteria określone w normie Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącej „picia ryzykownego”. Norma określa maksymalne dzienne dawki alkoholu wynoszące 40 g alkoholu dziennie dla mężczyzn (nie więcej niż 200 g w tygodniu) i ok. 20 g alkoholu dziennie dla kobiet (nie więcej niż 100 g w tygodniu), przy 2 dniach abstynencji w tygodniu</i></p> <p><i>Źródło: Wzorce konsumpcji alkoholu, 2015 r.</i></p>	•	15,9	•	•	•	•	•

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	<p>II.3.i. Odsetek mieszkańców korzystających z substancji psychoaktywnych innych niż kofeina, nikotyna, alkohol.</p> <p><i>Odsetek respondentów, którzy udzielili twierdzącej odpowiedzi na przynajmniej jedno z następujących pytań: „Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zażywał(a) Pan(i) jakiś lek, wydawany bez recepty w celu odurzenia, poprawy samopoczucia lub zwiększenia aktywności?” oraz „Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy używał(a) Pan(i) marihuany?”</i></p> <p><i>Źródło: Diagnoza problemu narkotyków i narkomanii, 2015 r.</i></p>	•	9,7	•	•	•	•	•
Cel II.4. Podniesienie jakości opieki medycznej.	<p>II.4.a. Dostępność lekarzy pierwszego kontaktu w ocenie mieszkańców.</p> <p><i>Średnia ocen respondentów w skali 1–6 (gdzie 1 – ocena niedostateczna, a 6 – celująca) na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) dostępność lekarzy pierwszego kontaktu?”</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	3,49	•	3,67	•	3,66	•	•
	<p>II.4.b. Dostępność lekarzy specjalistów w ocenie mieszkańców.</p> <p><i>Średnia ocen respondentów w skali 1–6 (gdzie 1 – ocena niedostateczna, a 6 – celująca) na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) dostępność lekarzy specjalistów?”</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	2,52	•	2,63	•	2,86	•	•
	<p>II.4.c. Możliwość wykonania badań laboratoryjnych i diagnostycznych w ocenie mieszkańców.</p> <p><i>Średnia ocen respondentów w skali 1–6 (gdzie 1 – ocena niedostateczna, a 6 – celująca) na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) możliwość wykonania badań laboratoryjnych i diagnostycznych?”</i></p> <p><i>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</i></p>	3,19	•	3,32	•	3,43	•	•

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	<p>II.4.d. Dostępność pomocy medycznej w nocy, w weekendy i święta w ocenie mieszkańców.</p> <p>Średnia ocen respondentów w skali 1–6 (gdzie 1 – ocena niedostateczna, a 6 – celująca) na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) dostępność pomocy medycznej w nocy, w weekendy i święta?”</p> <p>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</p>	2,82	•	2,99	•	2,98	•	•
	<p>II.4.e. Dostępność usług stomatologicznych w ocenie mieszkańców.</p> <p>Średnia ocen respondentów w skali 1–6 (gdzie 1 – ocena niedostateczna, a 6 – celująca) na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) dostępność usług stomatologicznych?”</p> <p>Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”*</p>	3,00	•	3,07	•	3,19	•	•

* badanie „Jakość życia w Gdańsku” nie odbyło się w 2020 r., planowany porządek przeprowadzania badania co dwa lata został zakłócony przez epidemię choroby wirusowej COVID-19 i związane z nią ograniczenia.

- brak danych lub zjawisko nie występowało

NOTATKI

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

NOTATKI

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

NOTATKI

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska
Marcin Hrynkiewicz
Radosław Kleina
Żaneta Kucharska
Aleksandra Madajczyk
Sandra Stelmak
Robert Wójcik
Jacek Zabłotny

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
www.gdansk.pl/strategia

GDAŃSK 2021

Dokument "Gdańsk Programy Operacyjne 2023" został przyjęty Uchwałą Nr XVII/514/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku